

КРЕАТИВНІСТЬ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЧИННИК РОЗВИТКУ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА І ОБ'ЄКТ УПРАВЛІННЯ

Барбой Є.О.

*Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
e-mail: barboi.yelyzaveta521@vu.cdu.edu.ua*

У сучасному світі дедалі актуальнішою стає тема розвитку міського середовища. За останні десятиліття міста стали драйверами розвитку регіонів і країн. Більше половини світового населення проживає саме в таких середовищах, тому вони виступають місцями, що так чи інакше поєднують життя людей різних національностей та культури, у них активно розгортаються економічні, соціокультурні, інноваційні та інші процеси. Однак, міста мають і свої проблеми, як-от забруднення повітря та води, недостатня кількість зелених насаджень, відсутність комфортного простору для дозвіллевої та рекреаційної діяльності тощо.

Про актуальність та важливість теми також свідчить значна кількість різножанрових праць, присвячених значенню креативності у розвитку міського середовища. Серед їх авторів можна відзначити таких зарубіжних та українських вчених: Ч. Лендрі, Дж. Келлермана, М. Стейнберга, О. Савченко, Л. Романенко, О. Бондаренка, І. Пустовіт, Н. Підлубної та інших.

Одним із головних чинників успішного розвитку сучасних міст вважається здатність до креативності. Використання творчого мислення може позитивно вплинути на створення міського середовища, яке б відповідало потребам людей та сприяло б їх комфортній життєдіяльності в певній місцевості.

Слід зазначити, що саме поняття креативність різними науковцями визначається по-різному.

Уперше цей термін використав Джордж Сімпсон, який вважав, що «креативність – це вміння людини відмовитися від стереотипних способів мислення, здатність до руйнування загальноприйнятого, звичайного порядку походження ідей у процесі мислення» [1].

Також одним з перших, хто дав визначення креативності, був Джон Као. На його думку, «креативність – це цілісний процес генерації ідей, їх розвитку та перетворення на цінності. Цей процес поєднує в собі те, що люди називають новаторством» [2].

Отже, креативність – це здатність породжувати нові оригінальні ідей і втілювати їх в дійсності.

У контексті місць громадського користування креативність формує нову парадигму міського планування [3]. Вона створює унікальне місто, що зосереджене на людському капіталові й потенціалі та можливостях культурних (креативних) індустрій, що реалізуються можливостями науки, технологій, мистецтва, бізнесу.

Такий спосіб організації функціонування населеного пункту утворює систему з двох видів інфраструктур. У своїх працях Чарльз Лендрі, основоположник концепції «креативного міста», виокремлює тверду та м'яку інфраструктури, де перша включає в себе дороги, будівлі, транспорт, тобто все фізичне, що нас оточує. Друга ж – людей, які творять атмосферу та менталітет, а також можливості та проблеми розвитку міста [4].

З огляду на це, фундаментом міської креативності є: люди та їх унікальні особливості мислення, креативні проекти, об'єкти інфраструктури, організації та їх організаційна культура, місцева ідентичність, мережі комунікації та багато іншого.

Зокрема, креативні проекти в міському середовищі формують творчу інфраструктуру, що позитивно впливає на інтенсивність збільшення та розвиток нових ініціатив. Таким чином, вони стають центрами зустрічей активних містян, при цьому впливаючи на загальний рівень соціокультурного розвитку міста та його жителів.

Креативна інфраструктура може бути представлена у формі фізичного простору, що складається з креативних кластерів, коворкінгів та інших творчих майданчиків, або ж локальними спільнотами, які в подальшому продовжуватимуть розвивати міське середовище.

Унікальні проекти та креативна інфраструктура можуть сформуватися лише при наявності розвиненого креативного середовища міст, експертів, менеджерів, які здатні реалізовувати всілякі ініціативи, а також їх споживачів.

Одним з найпопулярніших проектів у світі, що займається впровадженням креативності як ключового чинника розвитку міського середовища є «Мережа креативних міст ЮНЕСКО». Тут акцент робиться на унікальності міста, стимулюванні розвитку творчого потенціалу мешканців, збереженні культурно-історичної спадщини, забезпеченні комфортних умов для життя через створення мережі креативних міст.

Варто зазначити, що міста, включені до цієї мережі, є креативними центрами, які сприяють соціально-економічному зростанню через розвиток креативних індустрій, а також соціально-культурних осередків, які поєднують різні громади, збільшуючи кількість комунікаційних процесів [5].

До мережі включене 41 місто, і серед них є й українські, зокрема Львів та Одеса. Однак, досліджуючи розвиток креативних індустрій в Україні, можна побачити, що основні події у сфері міських креативних середовищ відбуваються передусім у великих містах країни: Києві, Харкові, Львові, Дніпрі, Одесі. З'являються також окремі ініціативи в Запоріжжі, Івано-Франківську, Вінниці, Черкасах та інших містах.

Прикладом міста, що розвиває своє середовище завдяки креативним чинникам може бути Рівне. Сьогодні у місті відбувається Форум культурних індустрій, щорічний міжнародний джазовий фестиваль Арт Джаз, Волинський тиждень дизайну, Форум «Територія креативних індустрій», який проводиться

регулярно завдяки місцевим підприємцям. У місті також розвиваються сучасні креативні бізнеси: текстиль, заклади громадського харчування, туризм, ІТ-кластер. Крім того, створено Майстерні міста за підтримки Управління стратегічного розвитку та інвестицій.

Отже, креативність у розвитку міського середовища забезпечує високу якість життя населення та можливості для реалізації його творчого потенціалу шляхом формування креативних просторів, розвитку креативного класу та креативної економіки, збільшенню робочих місць у творчій сфері, орієнтації на інноваційний розвиток, збереженню культурної спадщини, історичної автентичності міста, його унікальності матеріальної та нематеріальної.

Список використаних джерел

1. Павленко В. Креативність: сутнісна характеристика поняття. Житомир. 2016. Вип. 11. С. 120–131. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/25862/1/павл.%.PDF>.
2. Бурчак С. Генеза проблеми креативності в психолого-педагогічній науці. Глухів. 2019. 6 с. URL: <http://sources.pnpu.edu.ua/article/view/194591/195123>.
3. Світницька О., Ткачук В. Креативна економіка та креативні індустрії. Житомир. 2020. С. 53–64. URL: https://www.academia.edu/49154872/Креативна_економіка_та_креативні_індустрії.
4. Лендрі Ч. Креативне містотворення. Його сила та можливості / пер. з англ. А. Діамант. Харків. 2020. 252 с.
5. Шинкарук А. Креативне місто: скільки місто має витратити на культуру. URL: <https://gwaramedia.com/kreativne-misto/>.

Науковий керівник: кандидат філологічних наук, доцент Тимошенко Ю.В.

ПОСТАНОВЧИЙ ПРОЦЕС ЯК ВЗАЄМОДІЯ ТЕАТРАЛЬНОЇ УМОВНОСТІ І ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ

Бобров С.А.

*Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
e-mail: bobrov.serhii522@vu.cdu.edu.ua*

Сучасним напрямком сценічного мистецтва є звернення до видовищного, яке значною мірою досягається просторово-образним і технологічним оформленням. Вивченням просторово-технологічних засобів створення сценічних образів займаються мистецтвознавці, дослідники історії та теорії вітчизняного та зарубіжного сценічного мистецтва, як-от А. Баканурський, К. Бальме, Ю. Барбой, Г. Веселовська, Г. Шевченко та ін. Культурно-історичній проблематиці просторово-технологічної виразності у сценічному мистецтві присвячені роботи Д. Антоновича, С. Єфремова, М. Воронного, О. Огоновського, М. Семчишина.

Театральне мистецтво проходить складний і активний шлях експериментування, перевіряючи міцність засад класичного театру. Поява